

KUR'AN'A VE SÜNNETE SARILALIM!*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Nahmeduhü bi-cemîi mehâmidih... Lehü'l-hamdü kemâ yenbaği li-celâli vechihî ve li- azîmi sultânih... Ve's-salâtu ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l- âhirîn, seyyidinâ ve senedinâ muhammedin ve âlihî, ve sahibihî ecmaîn... Ve men tebiahü bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn...

Emmâ ba'd: Fa'lemü eyyühe'l-ihvân, feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llâh, ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llâhu aleyhi ve sellem, ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ, ve külle muhdesetin bid'ah, ve külle bid'atin dalâleh, ve külle dalâletin ve sâhibehâ fî'n-nâr... Ve bi's-senedi's-sahîhi'l-muttasılı ile'n-nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehü kâl:

لَا إِسْعَادَ فِي الْإِسْلَامِ، وَلَا شِغَارَ وَلَا عَقْرَ فِي الْإِسْلَامِ،
وَلَا جَلَبَ فِي الْإِسْلَامِ، وَلَا جَنْبَ؛ وَمَنْ أَنْتَهُ بَ
فَلَيْسَ مِنَّا

(حم. حب. ن. عن أنس)

(Lâ is'âde fi'l-islâm, ve lâ şigare ve lâ ukra fi'l-islâm, ve lâ celebe fi'l-islâm, ve lâ cenebe; ve meni'ntehebe feleyse minnâ.)

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

Çok aziz ve muhterem cemaat-i müslimîn!

Allah'ın rahmeti, bereketi, ikramı, ihsanı cümlelerin üzerine olsun... Allah-u Teâlâ Hazretleri dünyanın ve âhiretin bildiğimiz bilmediğimiz her türlü hayırlarına, nimetlerine, lütuflarına sizleri ve bizleri nâil eylesin... Dünyanın ve ahiretin bildiğimiz bilmediğimiz her türlü tehlikelerinden sizleri ve bizleri korusun... Rahmetine mazhar eylesin. Cehenneminden âzat eylesin. Cennetine ilk girenlerle dahil eylesin.

Peygamberimiz Efendimiz Muhammed-i Mustafâ SAS Hazretlerinin mübarek hadîs-i şeriflerinden bir demet sizin sıkılmayacağınız, yorulmayacağınız bir miktar okuyup izah etmek istiyoruz.

Bu hadîs-i şeriflerin izahına başlamazdan önce boynumuzun borcu, sevgimizin saygımızın nişanesi, ifadesi olmak üzere Peygamber SAS Hazretleri'nin ruh-i pâkine hediye olsun diye, ve onun cümle âlinin, ashabının, etbainin, ahbabının ruhlarına hediye olsun diye; sâir enbiyâ ve mürselîn cümle evliyâullah ve mukarrabîn ve bilhassa Ümmet-i Muhammed'in irşadıyla meşgul olmuş olan hakiki ulemâ, verese-i enbiyâ sâdât ve meşâyih-i turûk- u aliyyemizin ruhlarına âcizâne nâcizâne ikram olsun diye;

Uzaktan ve yakından bu hadîs-i şerifleri dinlemek üzere şumescide toplanmış olan siz kardeşlerimizin ahirete göçmüş bütün sevdiklerinin ve yakınlarının ruhlarına vâsıl olsun, ruhları şad olsun diye;

Bu beldeleri fethetmiş olan fatihlerin, şehidlerin, gazilerin ruhlarına hediye olsun diye; şu camiye yapmış olanların, yaşatanların, genişletenlerin, temizleyenlerin, tazeleyenlerin ve yenileyenlerin kendilerine ve geçmişlerine hediye olsun diye;

Biz yaşayan müslümanlar da Rabbimiz'in rızasına uygun yaşayıp, sàlih ameller işleyip, dünyada, ahirette mes'ud olalım diye, huzûr-u Rabbi'l-izzet'e sevdiği razı olduğu kullar olarak varmamıza vesile olsun diye bir Fâtîha, üç İhlâs-ı Şerif okuyalım, o büyüklerimize o hediyeleri arz edelim, ondan sonra başlayalım! Buyurun:

.....

a. Bazı Cahiliye Adetleri

Muhterem cemaat-i müslimîn!

Okuduğumuz hadîs-i şerifler, *Râmûzü'l-Ehâdîs* isimli, Gümüşhaneli Ahmed Ziyaeddin Hocaefendi Hazretlerinin te'lif eylemiş olduğu hadis kitabınının 463. Sayfasındadır.

Peygamber SAS Efendimiz bu sayfanın ilk hadîs-i şerifinde cahiliye devrinde olup da İslâm'da olmaması gereken bazı kötü âdetleri bildiriyor. Yani Arapların arasında var, yapılageliyor ama İslâm uygun görmemiş onu. İşte onları bildiriyor.

Buyurmuşlar ki:¹

¹Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.197, no:13055; İbn-i Hibban, *Sahih*, c.VII, s.416, no:3146; Bezzar, *Müsned*, c.II, s.321, no:6918; Abd ibn-i Humejd, *Müsned*, c.I, s.374, no:1253; Abdürrezzak, *Musannef*, c.III, s.560, no:6690; Deylemi, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.183, no:7902; Enes ibn-i Malik RA'dan.

Kenzü'l-Ummal, c.XV, s.613, no:42441; *Camiü'l-Ehadis*, c.XV, s.467, no:15996.

لَا إِسْعَادَ فِي الْإِسْلَامِ، وَلَا شِغَارَ وَلَا عَقْرَ فِي الْإِسْلَامِ،
وَلَا جَلَبَ فِي الْإِسْلَامِ، وَلَا جَنْبَ؛ وَمَنْ أَنْتَهُ بَ
فَلَيْسَ مِنَّا

(حم. حب. ن. عن أنس)

(*Lâ is'âde fi'l-islâm, ve lâ şigâre ve lâ akra fi'l-islâm, ve lâ celebe fi'l-islâm, ve lâ cenebe; ve meni'n-tehebe feleyse minnâ.*)

(*Lâ is'âde fi'l-islâm*) “İslâm’da is’âd yoktur. “

İs’âd ne demek? Bir kimse öldüğü zaman Arapların âdeti ağlayıcı, ağıt yakıcı kadınlar tutarlardı. O kadın da gelirdi;

“—Bu ölünün meziyeti nedir söyleyin bakalım bana!” derdi. Onlar da:

“—İşte kara gözlüydü, güzel yüzlüydü, mübarek söyleydi böyleydi...”

Ne söylerlerse tamam, onlara ağıt yakardı artık, ağzından ağıt tuttururdu, söylerdi. *İs’âd*, ona yardımcı, destekçi olmak demektir. Yani koro olacak, onun yanına dikilecek, oturacak, o da onun gibi ölüye ağıt söyleyecekler beraber.

İslâm’da böyle ölüye ağıt yakmak, ağlayıp saç yolmak, yaka yırtmak, saç baş yolmak gibi huylar yok... Böyle sayıp dökmek de, ona yardım etmek de yok... Dua edersin, sakın, vakur bir tarzda durursun. Bu gibi âdetleri İslâm kaldırmış, bu yok diyor.

Bu kelimenin aynı kökünden çıkmış olan bir başka kelime var ki hacılar söylerler: (*Lebbeyke ve sa'deyk*) Lebbeyk Allahümme lebbeyk diye hacıların lebbeyk çektikleri şey de, (*lebbeyke ve sa'deyk*), yani “Emret, kat kat, tekrar tekrar senin emrindeyim, tekrar tekrar senin hizmetine, yardımına hazırım!” mânasına geliyor.

İs'âd, yardım demektir. Yani ölü ağıtçısına, bağırın çağırın o kadına, meslekten, işi şarkıcılık gibi ağıt yakıcılık olan o kadına öyle yardımcı olmak da yok. O da İslâm'da yok diye onu bildirmiş.

(*Ve lâ şigâre fi'l-islâm*) Şifâr yazmış burada, fakat şerhte *şigâr*; ayının noktalısı gayın ile *şigâr* diye yazılmış. Bu da nikâhta mehir vermemek için cahiliye devri Araplarının uydurduğu bir şey. O ona akrabası bir kadını veriyor, o da ona bir akrabası kadını veriyor; o ondan mehir almıyor o ondan mehir almıyor, işi idare ediyorlar para çıkmadan... Ortadan para çıkmadan kadınların mehirlerinin birbirlerine denk tutarak işi idare ediyorlar. İslâm'da öyle şey yok... Bir kere mehir kadının hakkıdır, kadına vereceksin! Öteki evlenen adama vermenin mânası ne? Haksızlık.

Evlenen bu kadıncağz, mehir onun hakkı, parayı onun alması lazım, fakat ötekisi alıyor. Üstelik kendisi hakkı olmayan şeyi aldığı gibi, bir de aldığı kadına kendisinin mehir vermesi lazım, onu da vermiyor.

“—Tamam, bu kadının mehri öteki kadının mehrine denk olsun, biz ikimiz bu kadınları nikâhlayalım.” diye karşılıklı iki taraf anlaşılıyorlar.

Kadınların arada hiç hukuku yok. Öyle şey yok. İslâm her hak sahibinin hakkını kabul etmiştir ve çiğnenmesine razı gelmez. Öyle şey yok. Onu da yasaklamış Peygamber Efendimiz.

“Öyle ölüye ağlayıcılık, ağlayıcıya yardımcılık yok. Mehir vermekten kaçıp da mehirleri karşılıklı takas etmek suretiyle mehirden kurtulmaca oyunu yok.” Sonra;

(*Ve lâ ukre veya akra fi'l-islâm*) Birisi öldü mü Araplar onun devesini götürüp mezarının başına bağlardı.

“—Bağlasınlar, ne olacak?”

Hayvan ölünceye kadar çözmezlerdi. Yani mezara bağlardı, çözmezlerdi. Hayvan da o ölenin yüzünden aç susuz, bağlı, orada ölüdü.

Öyle şey yok. Hayvan da olsa, değil mi ki canı var, değil mi ki canı yanıyor, değil mi ki acıkıyor, susuyor. Onu öyle bağlamak doğru değil. Kuşu kafese koymak bile doğru değil. Suyunu veriyorsun, yemini veriyorsun ama, o bile doğru değil. Hürriyetini tahdit etmeye hakkın yok. Yani o dışarda gezecek, avlanacak, kendisi yakalanacak. Nasip, hayatın içinde neyse ne olacaksa olacak. Ama hürriyetini tahdit etmek, haklarına mâni olmak yok!

Tabii bu deveyi bağlamak da çok ayıp, çok günah, çok zalimce bir şey. Güya o ölen adama yardım olsun diye düşünüyorlar ama ölen öldü, o deveden ona ne fayda! Zavallı hayvanın orada zulmen ölmesine yol açıyorsun, ölünün belki günahı artıyor. Belki ölünün kabahati yok da,

razı olmazsa kabahati yok da arkasındakilerin, onu bağlayanların tabii vebali oluyor. Peygamber Efendimiz, “İslâm da bu da yok.” diyor. İslâm gelmiş kötü âdetleri birer birer kaldırmış.

Muhterem kardeşlerim!

Siz müslüman olduğunuzdan, müslüman anadan babadan geldiğinizden bu beldemiz el-hamdü lillâh kıyâmete kadar müslüman kalsın, yedi sekiz asır müslüman olduğundan, müslüman olmamanın ne kadar kötü olduğunu kolay anlayamazsınız. Bilemezsiniz ki! Yani baklavayı yemeyen tadını bilmediği gibi, acı bir şeyi de tatmayan tadını bilmez.

Hani kadı efendinin birisi demiş ki:

“—Şu herife 100 sopa vurun!” Hükmetmiş yani. Adam acı acı gülmüş:

“—Niye gülüyorsun?” demiş.

“—Kadı efendi, ya sen sayı saymayı bilmiyorsun, ya da hiç dayak yemedin.” demiş. Yani 100 sopa yemek kolay bir şey mi, 100 defa küt küt sırtına inecek. Yani acısı çok.

“—Sen tatmamışsın da ondan böyle 100 tane deyiveriyorsun.” diye fıkrada söylerler.

İslâm’dan önce böyle âdetler vardı. Görüyorsunuz İslâm neleri düzeltmiş, ne hâle getirmiş. İnsanlığı ne çukurdan, çamurdan çıkarmış ne yüksek mertebelere, ne güzel makamlara eriştirmiş.

Biliyor musunuz bu hayvanlara yapılanlar, hayvanlara yapılmakla kalmıyordu; kız çocuklarını bile diri diri gömüyorlardı! Mezarı

kazıyorlardı, içine diri olarak kız çocuğunu gömüyorlardı. Onun için İslâm'ın güzelliğini anlamakta bir ölçü olsun diye evvelkisiyle mukayese etmek lazım! İslâm'dan önceki hayat ve o hayatta câri olan âdet ve an'aneler; ondan sonra İslâm... İkisini bir mukayese et bakalım, akla kara yan yana gelsin bir gör bakalım aradaki farkı... Mukayese etmeyince insan bilmez.

Adam ileri geri laf söylüyor. Belki de aslı müslüman değil. Hani şimdi bizim bu memlekette İslâm'ın aleyhinde konuşanlara, "Ya bunlar dangalak anlamıyor mu?" filan diye kızıyoruz. Aslında belki adam soy olarak aslı da müslüman değil de ama şimdi herkes kayboldu, ne soy kaldı ne sop kaldı, hiçbir şey belli olmuyor da, adına bakıyorsun bilemiyorsun ne olduğunu...

Ben böyle gazetelerde vefat ilanlarına bakıyorum, Allah Allah. Adı bizim adlarımız gibi, sıralanmış, diyor ki:

"—Cenazesi filanca sinagogtan kalkacak, filanca kiliseden kalkacak. "

Allah Allah! Şaşıırıp kalıyor insan.

İsim? Erol, bilmem ne, bilmem ne filan, böyle hiç kimsenin anlayamayacağı Kemal filan gibi isimler. Ama bakıyorsun gayrimüslimmiş.

Tabii onlar eline kalemi aldı mı İslâm'a saldırır, yapacak. Ateş yakar, su ıslatır boğar, tabiatı neyse. Köpek ısırır, kedi fareyi görünce dayanamaz, bilmem köpek kediyi görünce saldırır. İşte her şeyin bir tabiatı var. Sivrisinek insanı sokar. Huyu neyse yani yaratılışının icabı onu yapacak.

Biz İslâm hakkında söz söyleyenlere, biz de sormalıyız:

“—Sen hangi karın ağrısından konuşuyorsun bakalım? Karnın neden ağrıyor senin?” diye bir sormamız lazım. “Karnın neden ağrıyor?” diye sormamız lazım. “Çünkü sen hakikati söylemiyorsun ama bu hakikati söylemeyişinin hakikatini bir anlayalım bakalım, senin karnındaki ağrı neymiş?” diye onu da anlamaya çalışmak lazım.

Öyle her gördüğüne insan hemen kolayca evet dememeli, demesi doğru değil, dikkat etmesi lazım.

Bir adamın kitabını beğeniyordum, isim vermeyeceğim, geçen gün açtım ilk sayfasını bir okuyuvereyim dedim, herkese de “iyi adamdır, hoştur” filan diye methediyorum. Allah Allah, bir sayfasında baktım yanlış, ikinci sayfasına baktım yanlış, üçüncü sayfasına baktım yanlış... Ya hayret ettim yani! Bilmiyorlar, bilmiyorlar, bilmiyorlar! Bilmediklerini de bilmiyorlar! Bilmeyince de ileri geri konuşuyor. Haberi yok. O mesele öyle değil, onu biliyorum ben, içyüzünü biliyorum öyle değil. O bilmeden asıyor kesiyor, yalan yanlış! Ayette bildirilen şeye aykırı şey söylüyor. Güya kitap yazmış hoca mesela.

Allah insanı yanıltmasın, şaşırtmasın, bizi de aldattırmasın... Aldanmak oluyor. Herkes birisinin peşine takılıyor gidiyor, ondan sonra hata ettiğini anlarsa çok yazık olur.

Şeytanın işi nedir? Âyet-i kerîmede bildiriliyor:

إِذْ قَالَ لِلْإِنْسَانِ اكْفُرْ، فَلَمَّا كَفَرَ قَالَ إِنِّي بَرِيءٌ
مِّنكَ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ رَبَّ الْعَالَمِينَ

(الحشر: ١٦)

(İz kàle li'l-insâni'kfur.) “Şeytan insana der, ‘Kâfir ol, küfre gir, seni küfre düşürecek işi yap!’ diye teşvik eder.

(Felemmâ kefera) İnsan kâfir olunca, (kàle innî beriün minke innî ehafu'llàhe rabbe'l-àlemîn) ‘Ben senden berîyim, ben senden uzağım. Benim seninle hiçbir işim yok! Bak kendin yaptın, ben sorumluluk kabul etmiyorum, ben Allah’tan korkarım!’ der.” (Haşr, 59/16)

E demin niye öyle dedin?

Kandırıncaya kadar... Yani bu kandırıcıların kandırmalarına dikkat edin! Doksan dokuz tane doğru söz söyler, arasından bir yalanı geçirrtirmek için. Arasından bir yalanı sana anlamadan, sezdirmeden, belli etmeden sana kabul ettirmek için yalanların arasına doğruları, doğruların arasına yalanları karıştırır, sen de bilmezsen hataya düşersin.

Onun için dinî bilgileri kimden aldığına, kimin kitabını okuduğuna, kimin makalesini dinlediğine, kimin sözüne kulak verdiğiğine dikkat etmen lazım. Aldatmaca olmasın!

Şimdi bir kitap okudum, çok saçma bir şey söylüyor, yani âyete, Allah’ın emrine, Allah’ın buyurduğuna aykırı bir şey söylüyor. Kitapta öyle, okudum. Ama arkasından on tane âyet getiriyor. Olmaz ki!

Az önce burada öğle namazından sonra birisi geldi aile hayatından şikâyet etti. Bir zümreden bahsetti, o zümreye mensupmuş karısı, babası, annesi, kayınpederi, kayınvalidesi; namaz kılmıyorlar. “Dedeme Kur’an okutuyorlar, Kur’an’a inanmazlar.” diyor. “Kur’ân-ı Kerîm’in içinde yazanları tatbik etmezler. Başını ört derim, başını örtmez.” diyor. “Sen bizim yolumuzdan çıktın.” diyorlarmış, kendileri yoldan çıkmış durumda. Yani adam ayete hadise uygun yaşıyor, onlar bunu kabul etmiyorlar. Adam namuslu, onlar kabul etmiyor.

Yani dünyada böyle her şey altüst edilmiş durumda; edepsiz, cahil de cüretli. Açıyor ağzını yumuyor gözünü, bağıyor çağırıyor, kandırıyor etrafını. Çok dikkat edin. Allah’tan isteyin bir kere; “Yâ Rabbi, bana hakkı hak olarak göster, hakka uydur; batılı bâtil olarak göster, batıldan koru.” diye Allah’tan işin gerçeğini size göstermesini isteyin. İnsan yanılabilir.

Ağa Han’ın oğlunu teraziye koyup şeyle tartıyorlarmış, filanca mezhebin, bâtil mezhebin mensupları... Adam gidiyor Avrupa’da artistlerle ömür geçiriyor. Geçen gün bir mecmuada okudum, filancanın yeğeni bilmem eroin temin etmekten, esrarkeşlikten mahkûm olmuş bilmem hangi yerde. Yani bir Arap hanedânından birisi. Şu kadar bin dolar harcamış müslümanların parasından. Yani insanlar şaşırabiliyor.

Allah bizi haktan ayırmasın, yanıltmasın, şaşırtmasın...

Sünnet-i seniyyeye sarılacağız. Kur'ân-ı Kerîm'e sarılacağız. Bu Kur'ân-ı Kerîm'in şu iki kabı arasında bâtil yoktur:

لَا يَأْتِيهِ الْبَاطِلُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَلَا مِنْ خَلْفِهِ،
تَنْزِيلٌ مِّنْ حَكِيمٍ حَمِيدٍ

(فصلت: ٤٢)

(*Lâ ye'tihi'l-bâtîlu min beyni yedeyhi ve lâ min halfihî*) “Ona önünden de ardından da bâtil gelemes. (*Tenzîlün min hakîmin hamîd*) O, hikmet sahibi, çok övülen Allah'tan indirilmiştir.” (Fussilet, 41/42) Kur'ân-ı Kerîm'i okuyalım!

Peygamber SAS Efendimiz bir yere bir heyet gönderiyordu, kalabalık, o heyetten herkesi huzuruna çağırıp soruyordu;

“—Kur'an'dan ne biliyorsun, ne kadar biliyorsun?”

“—Yâ Rasûlallah! Şu sûreyi şu sûreyi biliyorum, şu kadar biliyorum.” diye söylüyordu herkes. İçlerinden yaşça en gençlerinden bir tanesi, yaşça en gençlerinden bir tanesi Peygamber Efendimiz'in karşısına geldi. Ona da sordu Peygamber Efendimiz;

“—Kur'an'dan ne biliyorsun ey filanca, söyle bakalım. “

“—Yâ Rasûlallah! Şunu, şunu, şunu biliyorum, Bakara Sûresi'ni de biliyorum. “

“—Bakara Sûresi'ni de biliyorum.” deyince Peygamber Efendimiz dedi ki;

“—Bakara Sûresi'ni biliyor musun?”

“—Evet yâ Rasûlallah! Bakara Sûresi’ni de biliyorum.”

İki buçuk cüzük, 286 ayetlik kocaman bir sûre. Yani Kur’ân-ı Kerîm’in en büyük sûresi...

“—O zaman bu kafilenin komutanı, emiri, başkanı sensin!” dedi Peygamber Efendimiz. “Bu kafilenin başkanı sensin!” dedi.

Çünkü maksat, Allah’ın rızasını bilen insanı söz sahibi etmektir. Allah’ın emirlerini yasaklarını bilen insana uymaktır. Asıl maksat Allah’a uymak olduğu için, Allah’ın emirlerini kim iyi biliyorsa o emir oluyor, o başkan oluyor. Bu inceliğe çok dikkat edin! Her yerde buna çok riayet edin! En önemli nokta Allah’ın kelâmını, kitabını iyi bilmektir! Bu kitabın içinde bâtil yoktur.

ذٰلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيْهِ، هُدًى لِّلْمُتَّقِيْنَ

(البقرة: ٢)

(Zâlike’l-kitâbu lâ raybe fîh, hüden li’l-müttakîn) “Bu kitabın, bu Allah’ın ilâhi kelâmının içinde, hiç bir şek, şüphe yoktur. (Hüden li’l-müttakîn) Müttakiler için hidayettir bu, baştan aşağıya hidayettir.” (Bakara, 2/2)

Bu kitabı iyi öğrenirseniz, bu kitaba sımsıkı sarılırsanız hiç kimse sizi şaşırtamaz, hiçbir şeyden şaşırmazsınız, çünkü Kur’an’ın ipine sarıldınız.

Sonra, Rasûlüllah’ın sünnetine sarılın! Rasûlüllah Efendimiz bize her şeyi anlatmıştır, el-hamdü lillâh... Onun da sünnetine sımsıkı sarılırsak, o da sebab-i necâtımız olur.

Bir de bu devirde sünnete sarılmak, herkesin bid'atlerde koşturduğu bu zamanda sünnete sarılmak, o sünnet âşıklarının, Peygamber âşıklarının, Peygamber yolunun sâdıklarının yüz şehid sevabı kazanmasına vesile, sebep olacak. Yüz tane şehid gibi sevap alacaksınız.

Şehidler bir kere cennetlik, Allah'ın indinde rızıklandırılıyorlar. Dereceleri yüksek, herkes kendilerine gıpta ediyor. Bir tanesi değil, onların yüz tanesinin sevabı kadar sevap alacaksınız. Onun için ilme çalışın, Kur'an'a yapışın, hadîs-i şerife uyun, sünnet-i seniyyeyi ihyâ edenlerden olun!

Efendimiz, "İslâm'da ağıt yakmak, ağıt yakana yardım etmek yok." dedi. "Mehirsiz kadınları takas usûlü alıp mehirlerini birini ötekisine denk tutmak yok." dedi. "Deveyi sahibinin mezarına bağlayıp da öyle aç susuz öldürtmek insafsızlığı, zulmü yok." dedi. Sonra:

(Ve lâ celebe fi'l-islâm) "İslâm'da celeb yoktur." dedi. Bu da, adamın vazifesi dolaşmak, alması gereken şeyleri gidip toplamak ama bir yere oturuyor, verecek şahısları ayağına çağırıyor. Öyle şey yok. Vazifesi neyse gidecek teker teker dolaşacak.

Meselâ vazifelendirilmiş, zekâtları toplayacak. Peygamber Efendimiz zekât toplayıcı vazifeliler gönderirdi kabilelere... Onlar da giderlerdi sürüleri, develeri görürlerdi, onların Efendimiz'in tarif ettiği evsafta, orta evsafta olanlarından zekâtlıkları ayırıp alırlardı.

Şimdi bazıları kurnaz, rahatına düşkün, keyfi yerinde, obada çadırını kuruyor keyfi yerinde. Her tarafa adam salıyor, onlar gelsinler getirsinler. Vazife muntazam yapılmamış oluyor. Bu mânaya celeb, yani adamları celbettirip de orada alacağını almak usûlü İslâm'da yoktur diyor.

Bir de bu zekât toplama İslâm'da olduğuna, burada da “İslâm'da yoktur.” dediğine göre, İslâm devrinde zekât toplandığına göre herhalde burada celebın bu mânası değil de, bir de eski cahiliye devrinde mânası var. O da şu:

Atın yanında atla müsabaka yapıyor, yarış yapıyor. Yarışta kumar oynanıyor. Yarış yapıyor, tuttuğu at kazansın diye yanında at koşturup ona; “Haydi, tamam, koş, ha gayret!” bilmem ne böyle destekçilik olmak. *Celeb*, bu mânaya da geliyor.

Satıcının bir malı satması esnasında bir müşteri gelir, saf, bir şeyden haberi yok. “Şu kaç?” filan derken öbür taraftan bir başkası yanaşır:

“—Ya bu ne güzel malmış nereden aldınız, çok da ucuz vallahi billahi.” diye yemin eder.

Öyle bir şey yok. Maksat öbür müşteriye kızıştırıp omalı o müşteriye pahalı satmak. Aldatmaca... “İslâm'da böyle şey yok.” demek olabilir. Kelimenin bir mânası bu olabilir. Yani alışverişte müşteri kızıştırmak için, yalandan işin içine girip müşteri imiş gibi davranıp adamı aldatmaya, kandırmaya, dolandırmaya İslâm'da yer yok demek oluyor.

(*Ve lâ cenebe fi'l-islâm*) *Ceneb* de bir şeyin yanında, atın yanında o kazansın diye yedek at gezdirmek. Adam yarışa girmiş yanında bir at

daha gezdiriyor, koşturuyor, beraber koşuyorlar, altındaki at yorulduğu, takatsiz kaldığı zaman ona biniyor müsabakaya öyle devam ediyor. İşte böyle hileler yok demiş oluyor Peygamber Efendimiz.

Hadisin en son cümlesi de: (*Ve men intehebe feleyse minnâ*) “Kim yağmacılığa kalkışırsa o müslüman değildir, bizlerden değildir. “

Yağmacılık ne demek? Bu kabilenin 20-30 silahlı eşkiyası toplanır öbür kabilenin adamları bir yere gitti mi, bir zayıf zamanı kolladı mı bir saldırır, alır develerini, alır koyunlarını, belki karılarını, kızlarını, yağmalar gider. Yağmacılık. İslâm’da öyle şey yok. Olmayacağı da hepimizin bildiğı bir şey...

Yani Efendimiz SAS demiş oluyor ki: “Bu cahiliye devrinin hileye dayanan asılsız esassız törelerini İslâm kaldırmıştır. İslâm’da bunları yürütmeyin, eski âdetlerinizi devam ettirmeyin! İslâm’ın geldiğini bilin, İslâm’ın nuruna tâbi olun. Eski âdetlerinizi körü körüne devam ettirmeyin!”

Peki onlar devam ettirmediler, biz ne yapıyoruz?

şimdi ben üniversite hocasıyım; kültür kitaplarını, eski tarih kitaplarını, yenilerini okuyorum. Taa Orta Asya’daki cahiliye devrinden, taa Anadolu’daki Hititliler zamanından kalma âdetleri devam ettiren köyler var. Ta eski. Yani İslâm’dan çok evvel, putlar zamanında, bâtil dinler zamanında olan şeyleri devam ettirenler var. İşte bunların hepsini bırakması lazımdı bu ahalinin. İslâm geldi, İslâm’dan gayri bâtil şeylere, hurafelere

sapmaması lazımdı. alırlara çaput bağlamak, türbelere mum yakmak, bilmem çeşit çeşit btıl inançlar, hurafeler, huylar, âdetler, saçma sapan Şeyler.

Kızının başlık parası. Ya bu senin kızın sığır mı?! İnek mi?! Ne demek, onu satıyor musun sen?

“–Efendim işte bir para veriliyor ya...”

O para veriliyorsa sana ne o paradan, o para kızın hakkı, nikhının karşılığı, emniyet... Olur ki evliliği bozular, mağdur olmasın diye Allah ona dinimizde bir nikâh bedeli vermiş.

Başlık parası alıyor, damattan parayı alıyor cebine koyuyor, kıza bir Şey gitmiyor. Yanlış det.

Doğu Anadolu’da kan davası. Gidiyor eşme başında küçücük çocuğu ifteyle öldürüyor geçiyor.

“–E niye öldürdün bu zavallıyı?”

Haa, onun babası benim dedemi öldürmüştü.

“–Pekiyi onun babası senin dedeni öldürdü, suçluysa onu Őikyet et, o cezayı yesin. Bu küçücük yavrucuğun kabahati ne?”

“–Efendim işte o da o aileden değil mi?”

İslâm’da yle Şey yok. Suçun, Őuu işleyenden gayrisine cezası verilmez, ektirilmez. Ama hâlâ yürütülüyor.

Burada bir arkadaş tanıyorum mesela, diyorum ki:

“–Nerelisin?”

“—Urfalıyım” veya diyor ki; “Mardinliyim, Diyarbakırlıyım.”

“—Niye geldin buraya?”

“—Kan davasından korktum hocam. Bizim dedeler zamanında bir çatışma olmuş. Şimdi benim burada adresimi tesbit etseler benim canıma okurlar burada... Halbuki ben hiç o küskünlüğe bile taraftar değilim ama eski şeyi aynen devam ettiriyorlar.” diyor.

İşte bu cahiliye, cahiliye devri âdeti... Yani misal olsun diye hatırıma geliverenleri böyle sayıyorum. İslâm’da yok, İslâm’da yok...

İslâm’da olmayan şeyleri atmasını öğrenemezsek iyi müslüman olamayız. Böyle gelir böyle gideriz, Allah da hesabını sorar. Allah- u Teâlâ Hazretleri de:

“—Sen ne biçim Müslümanlık yaşadın dünya hayatında? Yaptığın o işleri nasıl bağdaştırdın Müslümanlıkla?” diye hesabını sorar.

Onun için, bir şeyin İslâm’da olup olmadığına bakalım, işimizi ona göre tanzim edelim.

Tenkit ediyor:

“—Efendim bu adam hiç kızların elini sıkmaz!”

E dinimizde sıkmamak var da ondan sıkılmıyor. Yani aç bizim meşhur fıkıh kitaplarımızı, bölüm var hakkında; kadının elini tutmak, sıkmak yok. Merhaba diyeceksen, merhaba diyeceksin. Selâm vereceksen, selâm vereceksin. Büyükse hürmetini ifade edersin, küçükse selâmını alırsan ama örtülü ve belli bir mesafeden olarak.

İslâm'da gelinin kocasının kardeşiyle yalnız kalması yok. Yenge yani şey, bir odada yalnız kalması yok. Peygamber Efendimiz diyor ki:

“—Birbirine nikâh düşecek iki insan bir odada تنها kalmasın!” Yani bir odada bulunmasınlar, çıkıversin, kapı açık dursun, bir odada yalnız kalmasınlar.”

Diyorlar ki:

“—Yâ Rasûlallah! Peki ya kocasının kardeşiye?”

Diyor ki:

“—O ölümdür ölüm!”

Çünkü şeytana uyverseler mahvolurlar, daha beter olur.

Onun için İslâm ne emretmişse ona göre yapılacak. İslâm neyi yasaklamışsa, o bırakılacak kardeşlerim!

Sen de giyimine, kuşamına, tıraşına, âdetine, yaptığın işe bak, aslını esasını araştıır; İslâm'da varsa yap, yoksa bırak. İslâm'da yoksa bırak. Sözün kıtası bu... Kurtuluş burada. Hepimiz yaptığımız işi ölçeceğiz biçeceğiz. Herkes bir yol tutturmuş gidiyor ama İslâm'la hiç ilgisi yok.

İslâm'la ilgisi yok ama öteki karşı tarafta bize, biz hocalara, biz din adamlarına, bu dini bilen insanlara zıt giden bir karşı taraf var, o da her şeyin bir çaresini bulmuş, her şeye bir mukabil felsefe atmış ortaya.

“—Efendim Allah gafurdur rahimdir, affeder. “

Yaa, sen bile bile günahı işle, “Allah affeder.” de. Sana iki kat ceza verir Allah. Öyle şey yok...

Allah affeder ama tevbe etmiş olacak, boynu bükük olmuş olacak, bir daha yapmamaya azmedecek, niyeti öyle olacak. Bile bile:

“—Allah affeder, Allah affeder, yapmaya devam. İçki gelsin, zina devam etsin, bilmem ne...”

Öyle şey yok. Küçük günah da bile ısrar etti mi insan küçük günah bile büyür.

“—Efendim zaman sana uymazsa sen zamana uy demişler. “

Kim demiş, niye demiş, ne zaman demiş, nerede denmiş? Ayet mi, hadis mi?

Uy bakalım zamana.

Peki, haydi bakalım sakalımızla gidelim plaja, haydi bakalım sakalımızla gidelim kızların kadınların arasına gazinoya. Zamana uyacağız ya, öyle diyorlar ya!

Olur mu?

Zamana uyacakmış, niye uyayım ben? Ben müslümanım, zaman bana uysun. Zaman bana uysun, turistler bana uysun.

Eski turistler bize benzerdi. Mecmuamızda resmini bastık mahsustan, İngiliz elçisinin karısı gelmiş, Osmanlı elbisesini giymiş, başını örtmüş filan, albümde resmi var. Aldık mecmuaya bastık, neden? Haa, biz eskiden bize gelen turistleri bize benzetirdik, böyle başını örttürürdük, sırtını kapattırırdık. Şimdi onlar bizi kendilerine benzetiyorlar. Aç başını, aç sırtını, aç göğsünü... Üste de lüzum yok, alta da lüzum yok. Üstsüzlük modası, altsızlık modası...

E ne oldu, İslâm nerede kaldı, iman nerede kaldı? Allah'ın intikam alacağından tereddüdün mü var? Allah'ın kanunları mı değişti? İnsanın nefsinin arzuları mı körlendi? Artık insanoğullarının nefisleri ıslah mı oldu, hepsi melek mi oldular?

Ne rezaletler dönüyor! Yani İslâm'a aykırı her şeyden cemiyet ne zararlar görüyor da kimsenin haberi yok!

Bu mesele çok mühim. Yani her şeyin İslâm'la ilgisini iyice tahkik edeceğiz; müslümanca yaşayacağız, müslümanca olmayan şeyleri bırakabileceğiz. Herkes peşin olarak İslâm'a razı olacak, İslâm'dan gayri şeyi bırakmaya razı olacak.

Aramızda ihtilaf varsa gideceğiz İslâm'a, İslâm bizim hakkımızda hükmünü verecek; sen haklısın, sen haksızsın. Haklı olan tamam diyecek, haksız olan da pekiyi diyecek, haklıya uyacak. Öyle yapmamız lazım. Yoksa bu işlerin içinden başka türlü çıkılmaz, bu cemiyet mahvolur. İnsanların dünyaları da mahvolur, ahiretleri de mahvolur ve ahirette başlarına çok işler açılır.

b. Yalandan Sayılmayan Şeyler

İkinci hadîs-i şerife geçiyoruz.

Beyhakî ve Ebû Davud Ümm-ü Külsüm bint-i Ukbe RA'dan rivayet etmişler. Peygamber SAS Hazretleri buyurmuş ki:²

² Ebu Davud, *Sünen*, c.XIII, s.80, no:4275; Beyhaki, *Süneniü'l-Kübra*, c.X, s.197, no:20622; Beyhaki, *Adab*, c.I, s.125, no:104; Külsum bint-i Ukbe RA'dan.

Kenzü'l-Ummal, c.III, s.630, no:8247: *Camiü'l-Ehadis*, c.XV, s.470, no:15963.

لَا أَعُدُّهُ كَاذِبًا، الرَّجُلُ يُصْلِحُ بَيْنَ النَّاسِ، يَقُولُ
الْقَوْلَ لَا يُرِيدُ بِهِ إِلَّا الْإِصْلَاحَ؛ وَالرَّجُلُ يَقُولُ
الْقَوْلَ فِي الْحَرْبِ، وَالرَّجُلُ يُحَدِّثُ امْرَأَتَهُ، وَ
الْمَرْأَةُ تُحَدِّثُ زَوْجَهَا

(د.ق. عن أم كلثوم بنت عقبة)

RE. 463/2 (*Lâ euddühû kâziben er-raculü yuslihu beyne'n-nâsi, yekülü'l-kavle lâ yürîdü bihî ille'l-ıslâha, ve'r-racülü yekülü fi'l- harbi, ve'r-racül yuhaddisü'mra'etehû, ve'l-mer'et tühaddisü zevcehâ.*)

(*Lâ euddühû kâziben*) “Ben şunu yalandan saymam.” diyor Peygamber Efendimiz ve neyi yalandan saymadığını sıralıyor.

(*Er-raculü yuslihu beyne'n-nâsi, yekülü'l-kavle lâ yürîdü bihî ille'l-ıslâha*) “Bir adam insanların arasını düzeltmeye çalışıyor, iki veya daha çok, insanların arasını ıslah etmeye, düzeltmeye çalışıyor, sözler söylüyor ama ancak düzeltmeyi düşünerek söylüyor. Yani ara düzelsin diye doğru eğri vaziyeti idare ederek birtakım sözler söylüyor.”

“—Tamam, bunu yalandan saymam.” diyor Peygamber Efendimiz. Çünkü arayı düzeltmek maksadıyla söylüyor.

“—Canım o sana onu dememiştir, ben dediğini sanmıyorum. Başka zamanda işte senin hakkında iyi konuşuyordu.” filan diyearayı düzeltmeye çalışıyor.

Yani iş düzelsin diye çalışan bir insan. Onun ufak tefek böyle hakikatleri saklaması, söylememesi, hilâf-ı hakikat konuşmasını yalan saymam diyor. O zaman dobra dobra olmaya lüzum yok.

“—Haa, geçen gün hakikaten ben de onun yanında oturuyordum; açtı ağzını yumdu gözünü, seni batırdı çıkardı.” desen adama:

“—Tamam, vazgeçtim bir daha ebediyen konuşmuyorum!” der biter.

Yani her şeyi doğru söylemek her zaman doğru değil.

“—Yok, herhalde öyle dememiştir, başka maksatla demiştir, ben öyle anlamadım.” filan deyiverip lafı idare edip arayı düzeltmek mesala. Bu yalan sayılmıyor, bir.

İkincisi: (*Ve'r-racûlü yekûlü fi'l-harbi*) “Kişi harpte birtakım yalan sözler söylüyor, onu yalan saymam.” diyor Peygamber Efendimiz.

Neden? Yakalamış düşman soruyor:

“—Senin arkadaşların kaç kişi, nerede oturuyorlar, kampı nerede kurdular, çadırları nerede, adetleri ne kadar, sayınız çok mu az mı, silahınız var mı yok mu?”

O da bülbül gibi hepsini söylese, giderler o arkadaşlarını hepsini yakalarlar, şehid ederler. O zaman gerçeği söylemeyecek.

“—Ben Müslümanım, dobra dobra olmalıyım, olduğu gibi söyleyivereyim.” derse hata olur.

O zaman başka türlü söyleyecek, kandırarak düşmanı ki kardeşlerini kurtarsın.

Adam eline bıçağı almış birisini kesmek için peşinden gidiyor.

Adam gelmiş bunun yanına;

“—Aman beni sakla!”

“—Gir şunun altına...”

Ötekisi bıçakla gelmiş:

“—Buradan filanca adam geçti mi?” diye soruyor.

“—Yoo, sabahtan beri ben buradayım, şu işle meşgulüm, hiçbir kimseyi görmedim.”

“—Haa öyle mi...”

Burnundan soluyarak gidiyor adam.

“—Haydi sen de çık buradan, şu tarafa git.” diyor, adamı kurtarıyor mesalâ...

Bu da yalan sayılmaz.

Üçüncüsü: (Ve’r-racül yuhaddisü’mra’etehû, ve’l-mer’et tühaddisü zevcehâ) “Adam hanımına laflar söylüyor, kadın efendisine laflar söylüyor; bu da yalan sayılmaz.”

Yani:

“—Sen arslansın efendi Hazretleri.” Veyahut:

“—Hanımefendi, senin emsalin dünyada yok, dünyada bütün kadınları önüme dizseler, ben yine seni seçerim.” bilmem ne diyor.

Bu da tabii aile devam etsin diye olduğundan, bunun da bir mahzuru yok.

“—Dünyanın en güzel kadını sensin!”

Ya güzellik müsabakası mı yaptın? Sonra görüyorsun işte boyunu posunu kilosunu rengini ölçülerini filan ama, orada bir şey olmuyor.

Demek ki bu hadisten anlıyoruz ki efendisine karşı hanım, hanımına karşı efendinin gönül alıcı sözler söylemesi lazım.

“—Hanımefendi 15 gün seyahate çıktım, yani senin yemeklerini nasıl özledim bilemezsin! Hiçbir yemek bana tatlı gelmedi.”

Hani filanca lokantada kebaplar ne güzeldi, o tatlılar ne güzeldi ama yani gönül olsun filan diye o öyle oluyor.

c. İman ve Eminlik

Üçüncü hadîs-i şerif.

Bunun birkaç rivayetini aşağı doğru göreceğiz. Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:³

لَا إِيمَانَ لِمَنْ لَا أَمَانَةَ لَهُ، وَلَا دِينَ لِمَنْ لَا عَهْدَ لَهُ

(حم.ع.حب.طس.ق.ض.وعبد بن حميد، والحكيم عن انس)

³ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.135, no:12406; Taberani, *Mu'cemü'l- Evsat*, c.III, s.98, no:2606; Beyhaki, *Sünenü'l-Kübra*, c.VI, s.288, no:12470; İbn-i Hibban, *Sahih*, c.I, s.423, no:194; Begavi, *Şerhü's-Sünneh*, c.I, s.38; Ebu Ya'la, *Müsned*, c.V, s.246, no:2863; Bezzar, *Müsned*, c.II, s.340, no:7196; Kudai, *Müsnedü'ş-Şihab*, c.II, s.43, no:848; Tahavi, *Müşkilü'l-Asar*, c.VIII, s.389, no:3281; Dulabi, *el-Künâ ve'l-Esmâ'*, c.VI, s.228, no:1512; Ebu Ya'la, *Mu'cem*, c.I, s.146, no:137; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafa*, c.VI, s.215; Hünnad, *Zühd*, c.II, s.548, no:1135; Heysemi, *Mecmaü'z-Zevaid*, c.I, s.278, no:341; Enes ibn-i Malik RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.X, s.227, no:10553; *Mecmaü'z-Zevâid*, c.I, s.220, no:187; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.678, no:8439; *Keşfü'l-Hafa*, c.II, s.349, no:2984; *Camiü'l-Ehadis*, c.XXXIII, s.264, no:36222.

RE. 463/3 (*Lâ îmâne li-men lâ emânete lehû, ve lâ dîne li-men lâ ahde lehû*)

(*Lâ îmâne li-men lâ emânete lehû*) “Eminliği, güvenilirliği, emanet vasfı olmayan kimsenin imanı yoktur. (*Ve lâ dîne li-men lâ ahde lehû*) Ahdine sadakati olmayan kimsenin dini yoktur.” Böyle buyurmuş Peygamber Efendimiz.

Şimdi adam mü'min, “*Lâ ilâhe illa'llâh, Muham-medün rasûlü'llah*” diyor ama kaypak, ıslak sabun kalıbı gibi ele avuca sığmıyor, fırt oradan, fırt oradan. Ahdine, sözüne güvenemezsin. Verdiğin acaba sana geri gelir mi, gelmez mi; aldatır mı, aldatmaz mı itimadın yok, kuşku üzeresin. Haa, böyle emaneti olmayan, emanet vasfı, eminlik vasfı olmayan bir insanın imanı yoktur.

Neden?

O adam doğru düzgün imanı olsaydı, bu tesiri verecek davranışlarda bulunmazdı. Bu adamın imanı zayıf... Yani kâfir demek değil de bu adamın imanında çok kusur var, bu adamda birtakım zayıf sıfatlar var demek. Yani o gibi sıfatlara sahip olmamaya, güvenilir insan olmaya çalışacağız. Sözümüzde duracağız.

“—Saat dokuzda sana gelirim. “

Tamam, dokuzda kapıyı tık tık çalmalısın, dokuzda.

“—Al şu kadar para senin yanında dursun, sonra alırım. “ Peki, dursun, geldiği zaman vereceksin.

Mal, para, diğer emanetler öyle. Yani güvendiği şeyi, güvenini bozacak bir şekilde şey yapmayacak müslüman. Eğer yapıyorsa imanına kusur,

hastalık var ondan yapıyor, Allah'tan korkmuyor, hesaptan korkmuyor, imanı zayıf demek.

O halde biz müslümanlar bizim başımızın tâcı Peygamber Efendimiz'in o eminlik sıfatı gibi sıfata sahip olmalıyız hepimiz. Muhammed el-Emîn. Biz de öyle olacağız.

“—Senin adın ne?”

“—Hasan...”

Sen de Hasan el-Emîn olacaksın.

“—Senin adın ne?”

“—Ahmet...”

Sen de Ahmet el-Emîn olacaksın.

“—Senin adın ne?”

“—Ali.”

Sen de Ali el-Emîn olacaksın.

Herkes sana itimat edecek. Aralarında ihtilaf çıktığı zaman seni hakem seçecekler, güvenecekler:

“—Bu haksızlık yapmaz, adam aldatmaz, doğruyu söyler.” diyecekler.

Bir dükkâna gittim, adam sakallı, oğlu bizim fakültede talebe, adam bir yere bağlı, bir hocadan da tesbih almış. Birisi geldi yazıhaneye bir firmaya mal alacaklar, o mal alacakları firmanın adamına bu herif diyor ki;

“—Sen şu malları göster ve daha çok methet, ‘bu daha iyidir’ de.

Bu ucuz malı satalım. Sana da şu kadar komisyon.” diyor.

Emanet kalmadı. Ne satıcıda emanet var ne öbür müessesenin satın alma memurunda emanet var.

“—Şu mal daha kaliteli!” diyecek, bunu kötüleyecek patronuna; çünkü patronu işi bilmiyor, buna güveniyor.

“—Efendim bu beş para etmez bu malı almayalım, şu mal güzel!” diyecek.

Halbuki o tapon, bozuk bir mal. Bunu alacak, bu daha ucuz, buna daha çok para verecekler. O fazla haram kazancın bir kısmını da o satın alma memuruna bu herif verecek.

Böyle Müslümanlık olur mu?

Ben bir terzide kumaş, elbise diktireceğim. Çalıştığım yerdeki, üniversitedeki bir arkadaşım bana dedi ki;

“—Bizim hemşeridir, filanca terziye git orada sana elbiseyi diksin.” dedi.

Ben de o terziye gittim. Güvendiğim bir kimse, yani beş on sene oldu. Ben de o terziye gittim, bir kumaş götürdüm, adam dedi ki:

“—Bu kumaş ince, ütü tutmaz!”

Ben de ütü tutmasını istiyorum. Namaz kılacağım, dizim çıkarsa üniversitede hocayım, işte yani biraz dikkat etmemiz gerekiyor filan.

“—E ütü tutan bir kumaş olsun!” dedim.

“—Tamam, benim burada kumaşçı bir tanıdığım var. Oraya gidin, ütü tutan güzel bir kumaş size versinler, iyi insanlardır, müslüman insanlardır.” dedi.

Kalktık gittik o dükkâna. Yanına çırağını kattı, beni o dükkâna gönderdi. Oradan bir kumaş beğendirdi bana... Ben de hiç saf saf inanıyorum yani. Bu kumaşın fiyatı o zamanın parasıyla diyelim ki 150 lira dedi bana. İnce bir kumaş.

“—Pekiyi.” dedim, aldım geldim terziye.

Terzi onu biçti bana elbise yapacak. Fakat aynı kumaşı birkaç gün sonra bir başka vitrinde 105 liraya görmeyeyim mi? Yani yüzde elliye yakın bir fark var. Allah Allah! Terziye gittim dedim ki:

“—Ya bir yanlışlık olmasın fiyatta?” Öteki satıcıya gittim;

“—Bir fark olmasın?”

“—Yok” dedi, “Siz yanlış görmüşsünüzdür, markası farklıdır.” Bir sürü laf söyledi bana.

“—Ben filanca dükkânda gördüm.” dedim.

“—Haa.” dedi, “O dükkân zaten bizim tanıdığımız bir şeydir. Oradaki çocuk üniversitede okuyor. Orada tezgahtarlığı üniversitedeki derslerinin olmadığı zamanlarda yapıyor, yanlış fiyat söylemiş hocam.” dedi bana.

Benim de sakalım var böyle.

“—Yanlış fiyat söylemiş hocam.” dedi, “Olmaz.” dedi.

Benim de içime bir kurt düştü artık, ille bu işin sonunu araştıracağım. Tekrar gittim o çocuğa dedim ki:

“—Bak sen üniversitede okuyormuşsun, bu kumaşların fiyatını iyi bilmeyebilirmişsin, bu 105 lira mı 150 lira mı? Yanlış olmasın?” filan.

“—Abi, sen çocuk musun?” dedi bana. “Ya bir dükkân bana emanet edilmiş. Ben her fiyatta bu kadar hata edersem, bu dükkân batır. Bunların hepsinin ciğerini bilirim, bu kumaşların kaç lira edeceğini. Bu kumaş 105 liradır.” dedi.

Ben ikna olmadım gittim başka kumaşçılara, kumaşın markasını söyledim, malını söyledim, bilmem nesini söyledim. “Tamam hocam.” dediler, “Aşağı yukarı 100-105 lira, 110 lira filandır.” dediler. “Yüz elli lira çok fahiş, pahalıdır.” dediler.

Geldim, sıkıştıra sıkıştıra iş anlaşıldı ki, adam terziye de komisyon çıkartıyor. Terziye de ben doğrudan gitsem bilmem beni yine aldatır mı aldatır. Çünkü emaneti yok, çünkü imanı zayıf. Ama terzinin çırağıyla beraber gittiğimiz için, terziye de o kumaşın bedelinden sen bana müşteri gönderdin diye para, komisyon verecek. O komisyonu da benden, benim sırtımdan, benim kesemden vura vura çıkarttırıyor.

Böyle Müslümanlık olur mu?

Allah böyle dolambaçlı, haram yollardan para kazandırmasın. Bunlarla beslediğimiz çocuklardan hayır gelmez. Bu çocuklar bize âsi olur, söz dinlemez, laf anlamaz, yanlış yola gider.

“—Allah Allah, bir türlü yola gelmiyor oğlan.” dersin.

Neden? Haram lokma yedirdin kardeşim, haram yedirdin! Emanetin yok ki güvenilir tarafın yok ki. Ben sana ne diyeyim?

Ben sana o 50 lirayı fazla vermekten ölmem ama sen ölürsün. Ben zarar etmem, Allah bana başka yerden verir, bak ben yine hâlâ ayaktayım ama sen batarsın. Sen mahvolursun, yerin dibine girersin! Sen hapse girersin, sen çok feci şeyler görürsün. Yani millet bunun farkında değil.

Allah bizi emanet ehli eylesin...

Hepimiz el-Emîn olacağız, hepimiz. Adımızı arkasından sıfatımız: el-Emîn olacak. Güvenilir, sözü söyledi mi doğru söyler kimse olacağız. Eğer el-Emîn olamıyorsak, başkalarının yanında müslüman olduğunuzu söylemeyin sakın ha! Sakın ha “Ben Müslümanım!” demeyin, çünkü müslümana laf geliyor. “Bu hacı böyle yaptı.” diyorlar, “Bu hoca böyle yaptı.” diyorlar, “Bu sakallı böyle yaptı.” diyorlar, bütün müslümanlara laf geliyor.

Onun için en iyisi müslümanım demeyin onların yanında... Hatta, “Yahudiyim!” filan deyin, çünkü yahudiler bu ticareti, kandırmayı sever. Huylarıdır onların, yakışır. “Yahudiyim!” filan dersiniz uygun olur, eğer emin olamıyorsanız. Ama emin kimse olmak esas. Muhammed el-Emîn’in ümmeti de el-Emîn olur!

Ahdine sâdık değil. Randevu da bir ahittir.

“—Şu saatte geleceğim!”

Saatini ayarlaması gerekiyor adamın, sen kapıdan girerken... Ahdine sâdık olmalısın. Ohoo, sen orada bekliyorsun ağaç oluyorsun, dallanıp budaklanmaya, çiçeklenmeye, filizlenmeye başlıyorsun, kök salıyorsun olduğun yere, adam gelecek.

“—E ne oldu hani seninle ey zalim ahd ü peyman ettiğim? Hani burada buluşacaktık ya?”

Peygamber Efendimiz bir gençle sözleşmiş, “Şurada buluşalım!” diye, üç gün beklemiş! Üç gün gelmiş gelmiş, orada beklemiş veyahut hiç gitmeden orada beklemiş ki, Muhammed el-Emîn olduğundan bekliyor. Ahdine sâdık, sözüne sâdık hak peygamber.

Biz de onun ümmetiyiz, biz de ahdimize sâdık olacağız. Öbür taraftan adam sallana sallana geliyor, hiç oralı değil, senin orada çektiğin ızdıraptan haberi yok... Olmaz. Ahdimize sâdık olacağız.

Allah rahmet eylesin, mekânı cennet olsun, nur içinde yatsın bir Bahtiyar amcamız vardı. Bak o kadar insanın önünde iftiharla anıyorum, ahirete göçtü. Evini satıyor, üç katlı ev Fatih’te... Akşam konuşmuşlar, kırk iki bin liraya anlaşmışlar.

“—Pekiyi, sana evimi kırk iki bin liraya satayım!”

Gitmiş adam, ertesi gün başka bir adam gelmiş;

“—Ya Bahtiyar Efendi, evini satıyormuşsun?”

“—Evet, sattım. “

“—Kaça sattın?”

“—Kırk iki bin liraya konuştuk. “

“—Ya” demiş, “o üç katlı ev kırk iki bin liraya verilir mi? Ben sana altmış beş bin liraya vereyim, bana ver!

Siz olsanız ne yaparsınız, sendelersiniz biraz, bocalarsınız. Bahtiyar amca kalkıyor ayağa:

“—Sen beni tanımadın galiba, benim sözümü duymadın galiba. Ben evi kırk iki bin liraya sattım!” diyor.

Yani fazla konuşma bak ha fena olur demek istiyor. Ötekisi yine ısrar ediyor:

“—Kapora aldın mı Bahtiyar Efendi?” diyor.

“—Yahu söz verdim, müslümanım, söz verdim!” diyor.

Ziyan mı etti Bahtiyar amca?

Hayır. Bahtiyar amca kazandı, ahbine sâdık, sözüne sâdık. Sözü senet... Kale gibi insan. Mekânı cennet olsun, nur içinde yatsın... Allah öyle iyilerin, doğruların adedini artırsın...

d. Emanete Riayet, Ahde Vefâ

Abdullah ibn-i Mes’ud RA rivayet etmiş, Taberânî’de var. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁴

⁴ Taberânî, *Mu’cemü’l-Kebîr*, c.X, s.227, no:10553; Abdullah ibn-i Mes’ud RA’dan.

Mecmaü’z-Zevâid, c.I, s.220, no:187; *Kenzü’l-Ummâl*, c.III, s.134, no:5503.

لَا إِيمَانَ لِمَنْ لَا أَمَانَةَ لَهُ، وَلَا دِينَ لِمَنْ لَا عَهْدَ لَهُ .
 وَ الَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ لَا يَسْتَقِيمُ دِينَ عَبْدٌ حَتَّى يَسْتَقِيمَ لِسَانُهُ، وَلَا يَسْتَقِيمَ لِسَانُهُ حَتَّى يَسْتَقِيمَ قَلْبُهُ . وَلَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ مَنْ لَا يَأْمَنُ جَارُهُ بَوَائِقَهُ . قِيلَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، مَا الْبَوَائِقُ؟ قَالَ: غَشْمُهُ وَظُلْمُهُ . وَأَيُّمَا رَجُلٍ أَصَابَ مَالًا مِنْ غَيْرِ حِلِّهِ، وَأَنْفَقَ مِنْهُ لَمْ يُبَارِكْ لَهُ فِيهِ، وَإِنْ تَصَدَّقَ لَمْ يُقْبَلْ مِنْهُ، وَمَا بَقِيَ فزَادَهُ إِلَى النَّارِ . إِنَّ الْخَبِيثَ لَا يُكْفِرُ الْخَبِيثَ، وَلَكِنَّ الطَّيِّبَ يُكْفِرُ الْخَبِيثَ

(طب. عن ابن مسعود)

RE. 463/4 (Lâ imâne li-men lâ emânete lehû, ve lâ dîne li-men lâ ahde lehû. Ve'llezî nefsi muhammedin bi-yedihî lâ yestakîmü dînü abdin hattâ yestakîme lisânüh, ve lâ yestakîmü lisânühû hattâ yestakîme kalbüh. Ve lâ yedhulü'l-cennete men lâ ye'menü cârühû bevâikahû. Kîle: Yâ rasûla'llâh! Me'l-bevâiku? Kâle: Gaşmühû ve zulmühû.

Ve eyyümâ racülin esâbe mâlen min gayri hıllihî, ve enfaka minhü lem yübârik lehû fîhi, ve in tesaddaka lem yukbel minhü, ve mâ bakıye fezâdühû ile'n-nâr. İnne'l-habîse lâ yükeffiru'l-

habîs, ve lâkinne't-tayyibe yükeffiru'l-habîs.)

Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

(Lâ îmâne li-men lâ emânete lehû) “Emanet vasfı olmayan, emin olmayan insanın imanı yoktur. *(Ve lâ dîne li-men ahde lehû)* Ahdine sadakati olmayan, sözüne sâdık olmayan, anlaşmasını ifâ etmeyen kimsenin dini yoktur.” Ne biçim dindarlık, dini yoktur.

(Vellezî nefsü muhammedin bi-yedihî) “Şu Muhammed’in canı eline teslim olan Allah’a and olsun ki, kudreti elinde olan Allah’a and olsun ki, *(lâ yestakîmu dînü abdin hattâ yestakîme lisânühû)* kişinin dili düzelmedikçe, doğrulmadıkça dini doğrulmaz.” Dili doğru, dosdoğru olacak, sözüne itimat olacak. Eğri büğrü, yalan dolan, şaka...

“—Şaka söyleyiverdim. “

Ya oyuncak mı bu iş?

“—Şaka söyledim canım, sen de şakadan hiç anlamıyorsun. “

Yani nokta nokta şakası, öyle şaka olmaz!

(Ve lâ yestakîmu lisânühû, hattâ yestakîme kalbühû) “Dili doğru olmaz, gönlü, kalbi doğru olmadıkça...” Çünkü dile lafı söyleten gönüldür. İçi eğri büğrü olduktan sonra, insanın içinden doğru söz çıkmaz ki, içinin sağlam olması gerekiyor. Kalbi doğru olmadıkça dili doğru olmaz.

Hadis-i şerif başka konuya geçiyor, bu konuyu biraz tamamlayalım. Kalbinin doğru olması lazım insanın. Kalbi doğru, içi doğru olacak.

İçinde kimseye eğrilik olmayacak, içinde hile olmayacak, içten pazarlıklı olmayacak, “he, he...” deyip de arkasından başka türlü iş çıkartmayacak.

(*Ve lâ yedhulü’l cennete men lâ ye’menü câruhû*) “Komşusu zulmünden, haksızlığından, hilesinden, hud’asından emin değilse bir insanın, o kimse cennete giremez.”

Güvenemiyor komşusu:

“—Ya ben evde yokken bu bizim tavukları kümesten çalabilir, yumurtalar gidebilir. Bizim kıza yan bakabilir, şu şöyle olabilir bu böyle olabilir.”

Komşuya böyle itimadı yoksa, bir tereddüdü varsa, emniyet duyamıyorsa komşuya, ha o kimse o güvenilmeyen komşu mü’min değil, hakîki mü’min değil.

Güvenilecek, “Benim komşu evelallah kale gibidir!” diyecek.

Eskiden bizim Erzincan’ın, bilmem nerenin Ermenileri Amerika’ya çalışmaya gidermiş. Hani şimdi Anadolu’dan İstanbul’a geliyorlar ya, yazın inşaat mevsiminde filan. Amerika’ya çalışmaya giderlermiş, Chigago’ya bilmem nereye Ermenileri... Hanımlarını, çocuklarını orada, köylerinde bırakırlarmış. Bunu duydum hayret ettim ben. Yani Amerika’ya çalışmaya giderlermiş vapurla, orada çalışırlarmış bir sene, iki sene, para kazanıp gelirlermiş. Ama karıları burada...

Onlara demişler ki:

“—Ya karılarınızı da götürsenize!”

“—Ya demiş, yağma mı var? Amerika’ya götürür müyüm? Orada karımın ne olacağı belli olmaz, burada emniyette...” demiş.

Bak Ermeni gidiyor da Amerika’ya, karısı bizim memlekette emniyette... Eskiden böyleydi, eskiden müslümanların hali böyleydi. Yani kendisi namusa yan bakmadığı gibi, yanındaki bir gayrimüslimin karısı bile olsa, onun namusu bile emniyette olurdu. Eskiden öyleydi.

Eskiden öyleydi, neden öyleydi?

İslâm insanların hayatına, hareketlerine, kararlarına tesir ediyordu. Herkes Allah’tan korkup hareketini ona göre ayarlıyordu. Evlerin kapısında kilit yoktu muhterem cemaat, ben o çağları biliyorum. Bizim evlerin kapısı kilitlenmezdi. Yani evden çıkıp gittiğin zaman gidersen, isterse bir başkası gelir kapıları açar açar, ta yukarıya kadar çıkabilir. Kilit yoktu evlerde... Ancak kapının iki halkasının bir tanesinde bir örme ip olurdu şöyle uzun, o ipi şöyle iki halkaya dolar ki yani “Evde kimse yok.” demek o...

“—Ben yokum, geldiğin zaman boşuna çıkmış olursun, bulamazsın, üzülürsün, merdiveni boşuna çıkma!” demek o, mânası budur.

Yoksa kapıyı açabilir, içeri girebilir, üst kata çıkabilir oturabilir. Kapıda kilit yoktu eskiden. Böyleydi müslümanların hali. Kimse kimsenin malına yan bakmazdı, harama el uzatmazdı, çünkü İslâm hakimdi.

İman gidince insanlar o zaman artık hayvanlar gibi olurlar, her türlü haksızlığı yaparlar birbirlerine... Her türlü zulmü, aldatmacayı, hileyi yaparlar.

Köylü dayı diyorsun, pazardan bir yumru halis tereyağı alıyorsun, kanmayayım diye de şöyle ucundan tadına bakıyorsun, tamam tereyağı, doğru. Tart bakalım. Köylü dayı çünkü belli ki ineğini, mandasını sağlamış, yağını çıkartmış, işte görünüyor tadına da baktım. İçinde ne sana var ne vita var, tamam halis yağ. Tartıyorsun, ne kadar şu kadar, ver parasını al malı. Eve gidiyor bir bıçak vuruyor yumrunun ortasına, içi patates dolu. İçi patates dolu!

Bir arkadaş bir şey almış, “Tavaya koydum.” diyor, “Isıttım, cızırdadı cızırdadı tavada bir şey kalmadı.” diyor. “Neyin nesi anlayamadım.” diyor.

Bir arkadaşın birisi on tane yumurta almış; kırdım boş, kırdım, kırdım, kırdım, kırdım boş... On tanesi de boş!” diyor.

Emanet yok, din yok yani. Haramdan korkmuyor adam haramı böyle çekinmeden yapıyor. Terazinin altına ağırlık yapıyor ki ağır çeksin diye. Terazinin üstünden malı pattadak vuruyor ki o vurmaya, yukardan düşmeyle kilo tam görünsün diye hile yapıyor.

Alıyor bira şişesini buraya koyuyor, müşteri yokken bira şişesini çekiyor, ondan sonra oturuyor müşteri geldiği zaman kadınsa alay ediyor.

Böyle satarken elleriyle şöyle tutuyor, şu öndeki elleriyle senin istediğini alıyor, arkadaki parmaklar başka türlü çalışıyor. Arkadaki

parmaklar nereden ne buluyorsa çürük çarık kese kağıdının içine... Eve geliyorsun, hanım diyor ki;

“—Efendi bunları nereden aldın?”

“—Valla ben güzel güzel domates aldım, güzel güzel şeftali aldım.” ama yarısından çoğu çürük.

Arka parmaklar başka çalışıyor. Böyle arkadan nasıl oluyorsa veyahut kese kağıdının içinde var anlayamadım yani. Din olmayınca böyle oluyor.

Allah bu milleti İslâm’dan ayırmasın. Bu millete de bütün insanlara da Allah hidayet ihsan eylesin, doğru yola [iletsin].

“Komşusunun bevâikından emin olmazsa, o komşu cennete giremez.” buyurmuştu Peygamber Efendimiz.

(*Kîle*) Dediler ki:

(*Yâ rasû'lallâh, me'l-bevâiku*) “Yâ Rasûlallah, bevâik nedir?” diye sordular.”

(*Kâle: Gaşmuhû ve zulmühû*) “Ona haksızlığı, gadri, zulmü, yaptığı haksız komşuluk münasebetleridir.” buyurdu.

Şimdi bizim bir komşumuz var bir yerde... Kooperatif kurduk müslümanlar, bir komşu var, binası var yanımızda; Allah kurtarsın... Bina yapıyor bizim binaların kiremitleri eksiliyor. Adam bina yapıyor burada biriketten bina yapıyor baktık bizim arka tarafta bizim binanın, kooperatifin aldığı arazinin içindeki binanın kiremitleri uçmuş. Yok... Birkaç sıra kiremit yok.

Borcu var 60 bin lira, vermiyor. Halbuki iki tane koyununu verse borcunu ödeyecek. Sürü gezdiriyor oralarda vermiyor.

“—Biz altı kardeşiz bak bize ters bakanın da yolu şuradan geçer, buradan geçer.” filan diye de tehdit ediyor.

e. Haramdan Sadaka Vermek

وَأَيُّمَا رَجُلٍ أَصَابَ مَالًا مِنْ غَيْرِ حِلِّهِ، وَأَنْفَقَ مِنْهُ، لَمْ يُبَارَكْ لَهُ فِيهِ؛ وَإِنْ تَصَدَّقَ، لَمْ يُقْبَلْ مِنْهُ؛ وَمَا بَقِيَ فَزَادَهُ إِلَى النَّارِ

(*Ve eyyümâ racülin esàbe mâlen min gayri hıllihî*) “Herhangi bir adam ki helâl olmayan bir yoldan bir mal kazandı, haram yoldan, gayri meşru bir yoldan mal kazandı. (*Ve enfeka minhu*) Sonra da ondan infak etti, o malından hayır yoluna sarf etti. (Lem yübârek lehû fîhi) Bu yaptığı hayırdan ona bir mübareklik, bir hayır, bir bereket gelmez.”

(*Ve in tasaddaka lem yukbel minhu*) “Sadaka verse, sadakası ondan kabul olmaz.” Çünkü haramdan kazandı. (*Ve mâ bakiye fezâdehû ile'n-nâri*) Sadaka verdi, dağıttı, şöyle yaptı, yanında geriye kalanı cehenneme giderken yol azığı olur kendisine...” Cehennem yolunda azık olur. Yolda hani insanın biraz torbasına peynir, zeytin bilmem bir şey koyması lazım, cehennem yolunun azığı olur.

Hadisin son cümlesinde buyuruyor ki Efendimiz:

إِنَّ الْخَبِيثَ لَا يُكْفِّرُ الْخَبِيثَ، وَلَكِنَّ الطَّيِّبَ
يُكْفِّرُ الْخَبِيثَ

(*Inne'l-habîse lâ yükeffiru'l-habîs*) “Habis ve pis olan bir kazanç, habis ve pis olan günahı sildirmez. (*Ve lâkinne't-tayyibe yükeffiru'l-habîs*) “Helâl olan mal kötüyü temizler. Helâl olan maldan sadaka verersen, senin günahın affolunur, senin eski kusurların bağışlanabilir; yoksa haramdan olmaz.”

Şimdi buradan günümüzdeki bir hadiseye gelelim:

“—Adamın birisi kötü yoldan para kazanmış, cami yapmaya kalkmış. Olur mu olmaz mı?”

“—Olmaz.”

İşte hadîs-i şerifte kabul olmaz diyor.

f. Haram Para ile Haccetmek

Hatta başka bir hadis hatırladım şimdi...
Peygamber SAS Hazretleri buyurmuşlar ki:⁵

مَنْ حَجَّ بِمَالٍ حَرَامٍ فَقَالَ: لَبَّيْكَ، اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ!
فَقَالَ عَزَّ وَجَلَّ: لَا لَبَّيْكَ وَلَا سَعْدَيْكَ، وَحُجَّتْكَ
مَرْدُودٌ عَلَيْكَ

(الشيرازى فى اللقب، أبو مطيع فى أماليه عن عمر)

⁵ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.295; İbnü'l-Cevzî, *İlelü'l-Mütenâhiyye*, c.II, s.566, no:930; Hz. Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.V, s.27, no:11900; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XX, s.240, no:21998.

RE. 418/6 (*Men hacce bi-mâlin harâmin fekâle: Lebbeyk, allâhümme lebbeyk. Kâle'llâhu azze ve celle: Lâ lebbeyke ve lâ sa'deyke, ve haccüke merdûdün aleyke*)

(*Men hacce bi-mâlin harâmin fekâle: Lebbeyk, allâhümme lebbeyk.*) “Her kim ki haram bir mal ile haccederse, sonra da hacca gidince ihramı giydi mi, “*Lebbeyk, allâhümme lebbeyk!*” diye bağırmaya başlarsa...

“—Yâ Rabbi! Buyur, ferman senindir. Ben senin fermanını tutmuşum, işte senin hac emrini tutmaya buraya geldim. Emir ferman senindir, emrindeyim buyur yâ Rabbi!” diye kulluğunu izhar ediyor, lebbeyk çekiyor.

Allah-u Teâlâ ne der ona?

(*Kâle'llâhu azze ve celle*) “Azîz ve Celîl olan Allah-u Teâlâ Hazretleri der ki: (*Lâ lebbeyke ve lâ sa'deyk*) Sana lebbeyk ve sa'deyk yok! (*Ve haccüke merdûdün aleyk*) “Haccın da sana reddolunmuştur. yüzüne çarpılmıştır.”

“—İstemem senin haccını, senin haccın makbul değil.” demek oluyor.

Muhterem kardeşlerim!

Onun için helal kazanmaya gayret edeceğiz, dikkat edeceğiz. Bizim Müslümanlığımızın, derişliğimizin, her şeyimizin temeli nedir? Helalinden kazanmaktır. Helalinden kazanmadın mımahvolursun, ibadet yaparsın kendini aldatırsın, sadaka verirsın kendini aldatırsın, hacca gidersın kendini aldatırsın, kabul oldu sanırsın. Kabul olmayacağını Peygamber Efendimiz bildiriyor. Dön helal kazanmaya gel. Haramı bırak.

Haramı yemekten hiç sakınmıyor millet. Domuz gibi saldırıyor; homur homur böyle domuzun yediği gibi saldırıyor harama... Olmaz. Rüşvete, hırsızlığa, aldatmacaya böyle saldırıyor. Halbuki muhtaç da değil.

O demin benim söylediğim o karşı müessesenin satıcısına yalan beyanda bulunup da malını öyle satmaya kalkan adam vallahi ihtiyacı yok! Köşkü, arabası, şusu var busu var, dükkânı geniş, atölyesi var, hiç ihtiyacı yok o şeye. Ama şeytan bak nasıl kandırıyor. Hani muhtaç olsa bir derece aç kaldı filan diyecek insan, muhtaç değil ama şeytan kandırıyor.

Allah hepimizi helalinden kazanan, helalinden yiyenlerden, evlâtlarını helâl, temiz sütle besleyenlerden eylesin... Evlatlarımızın, kazançlarımızın hayrını gösterebilir bize... Dünya ve ahirette mes'ud, bahtiyar olmamıza vesile eylesin... Cennetiyle, cemâliyle cümlelerinizi, cümlemizi müşerref eylesin...

Bi-hürmeti esrâr-ı sûreti'l-fâtiha!

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

29. 06. 1986 - İskenderpaşa Camii

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

